

Monikulttuurinen perhekerho

Sisältö

TOIMINTA-AJATUS	3
Suomen kielen kerho	3
Pienten lasten (2-6 v) kerho	3
Koululaisten LäksyHelppi.....	3
KERHOTOIMINNAN ALOITUS	4
Vapaaehtoiset	5
Ulkoiset tiedotus.....	5
Tapaamisaika	6
Kerhotila.....	6
Rahoitus.....	6
Vastuuohjaajien roolit ja tehtävät	6
Uusien vapaaehtoisten rekrytointi ja perehdyttäminen	6
Sisäinen tiedottaminen ja vapaaehtoisten tapaamiset	6
Palkitseminen ja palautteenanto	7
Toiminta osastoon päin	7
Muut tehtävät	7
SUOMEN KERHO	8
Vinkit suomen kerhon aloittajille.....	9
Ohjelma, ensimmäinen vuosi	9
Suomen kielen opetusmateriaaleja.....	10
LASTENKERHO	11
Vinkit lastenkerhon aloittajille	12
Ohjelma, ensimmäinen vuosi	12
Leikkipussi	13
Askarteluvinkit	13
Leipomisvinkit	13
LÄKSYHELPPI	14
Vinkit LäksyHelpin aloittajille	15
Oheisohjelma.....	15
Opiskelua tukevat materiaalit internetissä.....	16

MONIKULTTUURINEN PERHEKERHO – OPAS KERHOJEN ALOITUKSEN TUEKSI

Teksti Pohjois-Helsingin osasto / Suomen Punainen Risti
Ulkoasu Nea Ivars / GoMedia Oy
Toimitus Henna Raatikainen / SPR Aineistoryhmä

© Suomen Punainen Risti

Helsingin ja Uudenmaan piiri
Pohjois-Helsingin osasto

Toiminta-ajatus

Monikulttuurisen perhekerhon tavoitteena on tarjota koko perheelle mahdollisuus osallistua samanaikaisesti omalle ikäryhmälle kohdistettuun toimintaan. Perhekerhon sisällä toimii kolme eri kerhoa:

- suomen kielen kerho Suomeen muuttaneille
- LäksyHelppi kouluikäisille
- askartelu- ja leikkikerho alle kouluikäisille lapsille

Samanaikaisesti toimivat, lapsille suunnatut ohjatut kerhot mahdollistavat myös perheellisten aikuisten osallistumisen suomen kielen kerhoon. Perhekerho mahdollistaa myös perheellisten vapaaehtoisten toiminnan siten, että koko perhe toimii esimerkiksi lastenkerhossa tai siten, että kerholaisten lapset jäävät lastenkerhoon tai LäksyHelppiin samalla, kun aikuiset toimivat ohjaajina jossakin toisessa kerhossa.

Suomen kerho

Suomen kielen kerhon toiminta-ajatuksena on tukea maahan muuttaneiden suomen kielen ja kulttuurin tuntemusta. Suomen kielen oppiminen tukee maahan muuttaneiden kotoutumista ja sopeutumista sekä sijoittumista työmarkkinoille. Suomen kielen opiskelun lisäksi kerhossa käsitellään ajankohtaisia, yhteiskunnallisia teemoja ja arkipäivän käytäntöjä, joten se toimii myös linkkinä ympäröivään yhteiskuntaan. Kielen opiskelun lisäksi kerhossa keskustellaan paljon ja kerholaisten on mahdollista kysyä neuvoja mieltä askarruttaviin asioihin.

Pienten lasten (2-6 v) kerho

Pienten lasten kerho tarjoaa alle kouluikäisille lapsille mahdollisuuden tavata muita lapsia ja oppia toimimaan ryhmässä. Kerhokielenä on suomi, joten kerho tukee erityisesti pienten lasten osalta suomen kielen oppimista ja sanavaraston laajenemista. Tämä on erityisen tärkeää lapsille, jotka eivät ole olleet päivähoidossa lainkaan tai ovat olleet siellä vasta vähän aikaa.

Koululaisten LäksyHelppi

LäksyHelppi-toiminnan tavoitteena on tarjota yksilöllistä tukea läksyjen tekoon. Lapsilla ei välttämättä ole mahdollisuutta saada kotona apua suomenkielisten koulutehtävien tekemiseen. LäksyHelppi tarjoaa koululaisille tärkeän tilaisuuden saada apua ja aikuisten tukea. Menestyminen koulussa jo alaluokilta lähtien antaa lapsille tärkeitä onnistumisen kokemuksia ja rohkaisee sitä kautta hakeutumaan jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen. LäksyHelppi-toiminta tukee myös koululaisten suomen kielen kehittymistä.

Kerhotoiminnan aloitus

Vapaaehtoiset

KERHOJEN ohjaajina toimivat osaston vapaaehtoiset. Vapaaehtoisia voi rekrytoida erilaisissa tapahtumissa ja koulutuksissa sekä osaston kotisivujen kautta. Kun kerhot ovat jo toiminnassa, puskaradio on hyvä keino saada uusia vapaaehtoisia.

Mikäli mukaan tulee täysin uusia vapaaehtoisia, olisi heidän hyvä käydä Yhteisen lipun alla -kurssi, ystävätoiminnan peruskurssi tai muu vastaava järjestötoiminnan peruskurssi. Jos alueellasi järjestetään LäksyHelppi-koulutusta, on siihen osallistuminen suositeltavaa.

Koska kerhoja toimii samaan aikaan kolme, niissä tarvitaan paljon vapaaehtoisia. Jokaisessa kerhossa on hyvä olla useampi vapaaehtoinen, jotta tunnelma pysyy rauhallisena, ilmapiiri turvallisena ja vapaaehtoiset jaksavat paremmin. Vapaaehtoisringissä olisi hyvä olla vapaaehtoisia ainakin tuplasti siihen nähden, kuinka monta vapaaehtoista tarvitaan kerhokertaa kohden – erityisesti, jos kerhoja pidetään joka viikko.

Vapaaehtoisia voi rekrytoida osaston kotisivujen kautta sekä erilaisissa tapahtumissa ja koulutuksissa. Puskaradio on hyvä keino saada uusia vapaaehtoisia sitten, kun kerhot ovat jo toiminnassa.

LäksyHelpissä yksi ohjaaja voi ohjata enintään kolmea lasta, mikäli lapset tarvitsevat jatkuvasti apua läksyjen tekemisessä. Jos ohjaaja auttaa vain tarvittaessa ja muuten ylläpitää järjestystä, voi yksi ohjaaja ohjata jopa kymmentä lasta.

Myös perheelliset vapaaehtoiset pystyvät osallistumaan. He voivat osallistua joko yhdessä lasten kanssa lastenkerhossa tai ohjaamalla toista kerhoa samalla, kun omat lapset ovat lastenkerhossa tai LäksyHelpissä.

Vapaaehtoisten olisi hyvä osallistua toimintaan säännöllisesti, jotta kerholaiset oppivat tuntemaan heidät. Näin mahdollistetaan luottamuksellisten suhteiden syntyminen. Myös vastuuvetäjien tehtävät helpottuvat, kun vapaaehtoiset tuntevat kerhojen toiminnan eikä vapaaehtoisia tarvitse perehdyttää joka kerhokerralle.

Muistakaa, että kerholainen voi myöhemmin siirtyä vapaaehtoiseksi kerhojen sisällä. Suomen kerhoon osallistunut voi siirtyä ohjaajaksi LäksyHelppiin tai lastenkerhoon tai läksyhelppiläinen voi siirtyä lastenkerhoon esimerkiksi apuohjaajaksi.

Vapaaehtoisten osallistumisen ilmoittamisessa kannattaa käyttää hyväksi erilaisia sähköisiä ilmoittautumislistoja, esimerkiksi Doodlea tai Nimenhuutoa. Vapaaehtoisten osallistumista kannattaa seurata noin kuukauden verran eteenpäin. Lisäksi edeltävällä viikolla on tarkistettava, että seuraavalle viikolle on tulossa riittävästi ohjaajia.

Kaikilla vapaaehtoisilla tulisi olla vähintään Punaisen Ristin pahvinen nimilappu.

Muistakaa varautua myös yllättäviin viime hetken peruutuksiin (sairaustapaukset, äkilliset työmenot). Vapaaehtoisten kesken tulee sopia ilmoitusmenettely erityisesti viime hetken peruutusten ilmoittamiseksi.

Muistakaa, että vapaaehtoisilla on oikeus lopettaa vapaaehtoistoiminta tai siirtyä toiseen toimintamuotoon vapaaehtoiseksi. Olisi kuitenkin hyvä, että vapaaehtoiset sitoutuisivat mukaan aina syys- tai kevätkaudeksi. Kysykää riittävän ajoissa ennen toimintakauden loppua, kuinka moni jatkaa seuraavalla toimintakaudella, jotta ehditte tarvittaessa etsiä uusia vapaaehtoisia.

Ulkoisen tiedotus

KERHOISTA tulee tiedottaa laajasti, jotta tieto kerhoista tavoittaa potentiaaliset kerholaiset.

Tiedotusmateriaalilla tulisi olla yhtenäinen ilme. Saat piiritömistöltä valmiita sähköisiä pohjia tiedottamiseen. Tiedotus on tehokkaampaa, kun se on kohdennettua.

Kerhoista kannattaa tehdä Punaisen Ristin graafisten ohjeiden mukainen esite tai flyer, jota voi jakaa itse tai pyytää eri tahoja jakamaan. Tiedotuksessa kannattaa hyödyntää myös järjestön julisteita.

Hyviä kontakteja ovat:

- lähiseudun koulut
- päiväkodit ja leikkipuistot
- neuvolat
- kaupungin tai kunnan sosiaalitoimen työntekijät
- seurakunnan perhetyöntekijät
- maahan muuttaneiden yhdistykset
- kauppojen ja kirjastojen ilmoitustaulut

Kerhojen aloittamisesta kannattaa tehdä juttu paikallislehteen. Kerhojen jo toimiessa säännöllisesti kannattaa myös tehdä juttuja lehteen ja osaston kotisivuille.

Tehokkain tiedotuskanava on kuitenkin henkilökohtainen kontakti. Sosiaalista mediaa kannattaa hyödyntää entistä enemmän.

Tapaamisaika

KERHOILLA on hyvä olla säännöllinen, helposti muistettava tapaamisaika. Kerhot voivat kokoontua esimerkiksi:

- joka viikko maanantaisin
- parittomien viikkojen maanantaisin
- kuukauden ensimmäinen tai viimeinen maanantai

KERHOJEN TOIMINTAKAUDEN kannattaa noudattaa koulun työskentelyaikoja. Hyvä aloitushetki on syyskuun alussa, ja kauden viimeisen tapaamisen kannattaa olla joulukuun viikolla, jolloin voi olla vapaamuotoista ohjelmaa. Tammikuussa kerhoja ei kannata aloittaa ennen tammikuun toista viikkoa, ja toukokuun viimeisellä viikolla voi olla myös vapaamuotoinen lopetuskerta.

Koulun syys- ja hiihtolomilla kerhoissa kannattaa pitää taukoa.

Muistakaa informoida kerholaisia arkipyhistä, jolloin kerhoja ei pidetä.

Kerhotila

KOSKA PERHEKERHOSSA toimii kolme eri kerhoa, tulisi jokaisella kerholla olla oma rauhallinen tilansa. Tämä vaatii siis suhteellisen tilavan rakennuksen.

Erityisesti äidit, jotka ovat samassa tilassa lasten kanssa, eivät saa rauhassa keskittyä kielen opiskeluun. Pienemmät lapset taas saattavat häiritä isompia lapsia läksyjen kanssa.

Jos osastolla ei ole omaa toimitilaa, voi tiloja kysyä kouluilta, kirjastosta, lähiyrityksiltä, kaupungin/kunnan sosiaalitoimelta tai nuorisotoimelta.

Rahoitus

TOIMINTA ei välttämättä vaadi suuria investointeja. Usein osasto pystyy kustantamaan välttämättömimmät kerhotarvikkeet. Avustusta voi myös hakea erilaisilta rahastoilta tai kaupungilta/kunnalta.

Lastenkerhoa varten tarvitaan askartelutarvikkeita ja leluja. Niitä voi saada lahjoituksena tuttavilta tai hankkia edullisesti kirpputoreilta tai kierrätyskeskuksista. Lisäksi askarteluun voi käyttää kierrätysmateriaalia.

LäksyHelppiin ei välttämättä tarvitse tehdä hankintoja lainkaan, mutta niissä on hyvä olla varalla kyniä, kumeja, värikyntiä, teroittimia ja paperilehtiöitä. Mikäli kerholaiset voivat

läksyjen valmistuttua jäädä kerhoihin, on LäksyHelpissäkin hyvä olla piirustus- ja askarteluvälineitä sekä erilaisia pelejä.

Suomen kerhoon voi mahdollisuuksien mukaan ostaa suomen kielen oppikirjoja. Muuten materiaalia voi tulostaa netistä tai kopioida lehdistä.

Vastuuohjaajien roolit ja tehtävät

KERHOILLA tulee olla yksi vastuuvetäjä, joka raportoi toiminnasta osaston hallitukselle ja mahdollisille yhteistyökumppaneille. Lisäksi jokaisella kerholla olisi hyvä olla yksi tai kaksi vastuuohtajaa, jotka koordinoivat oman kerhonsa toimintaa. Työnjaosta tulee sopia vastuullisten kesken.

Seuraavassa on lueteltu kerhojen vetämiseen liittyviä asioita:

Uusien vapaaehtoisten rekrytointi ja perehdyttäminen

TYÖNJAOSTA UUSILLE kiinnostuneille vastaamiseksi tulee sopia vastuullisten kesken. Vastaamisen hoitaa joko kerhojen vastuuvetäjä tai eri kerhojen vastuuohtajat. On hyvä tehdä suomeksi ja englanniksi valmis kerhoesittely, jota voi helposti lähettää sähköpostitse eteenpäin.

Muistakaa vastata ripeästi kiinnostuneille; harva jaksaa odottaa vastausta viikkokaupalla.

Kerhojen vastuuohtajat perehdyttävät uudet vapaaehtoiset kerhoihin parilla ensimmäisellä osallistumiskerralla. Ensimmäisellä kerralla olisi hyvä tavata uusi vapaaehtoinen 15–30 minuutin ajan ennen kerhojen alkamista ja kertoa rauhassa kerhojen toiminnasta ja käytännöistä. Kerhojen käytännöistä olisi hyvä olla olemassa myös kirjalliset ohjeet.

Muistakaa tiedottaa muita vapaaehtoisia, kun kerhoihin tulee uusia ohjaajia. Ohjeistakaa kaikki vapaaehtoiset ottamaan yhdessä vastuuta siitä, että uudet vapaaehtoiset pääsevät ryhmän jäseniksi ja tuntevat olonsa mukavaksi kerhoissa.

Sisäinen tiedottaminen ja vapaaehtoisten tapaamiset

MITÄ SUUREMPI on vapaaehtoisten määrä, ja mitä harvemmin kaikki vapaaehtoiset tapaavat samanaikaisesti kerhoissa, sitä tärkeämpää on kirjallinen tiedottaminen. **Viikkoviesti sähköpostilla** on hyvä tapa tiedottaa kerhojen ja osaston toiminnasta sekä piirin ja muiden tahojen järjestä-

Kuva: Ari Räsänen

mistä tapahtumista. Lisäksi kerhoille voi perustaa suljetun Facebook-ryhmän, jossa voi vaihtaa kuulumisia taajemmin ja keskustella asioista.

Yhteisiä tapaamisia kannattaa järjestää kerran kuukaudessa, esimerkiksi kuukauden ensimmäisellä tai viimeisellä kerhokerralla. Tapaamiset voivat kestää vaikka 30 minuuttia, ja niissä kaikki kolmen kerhon vapaaehtoiset tutustuvat toisiinsa, suunnittelevat toimintaa eteenpäin ja vaihtavat kerhokuulumisia. Lisäksi yhteisiin tapaamisiin voi ottaa koulutuksellista sisältöä ja kutsua mukaan esimerkiksi vierailijan puhujan.

Yhteisiä suunnittelu- ja palautekertoja kannattaa järjestää toimintakauden aluksi ja lopuksi. Taloudellisista resursseista riippuen tarjoiu voidaan järjestää näyttäriperiaatteella tai osasto voi hankkia vapaaehtoisille pientä purtavaa.

Osaston verkkosivuilla tulee olla jatkuvasti ajantasaiset tiedot kerhon tapaamisajoista sekä yhteystiedot.

Palkitseminen ja palautteenanto

ON LUONNOLLISTA, että vapaaehtoiset jättävät jossain vaiheessa kerhon ohjaamisen erilaisista syistä. Siitä ei saa syyllistää vapaaehtoisia. Vapaaehtoisella on oikeus siirtyä toiseen tehtävään tai luopua vapaaehtoistestävästä. Olisi hyvä saada kerhosta lähteviltä vapaaehtoisilta palautetta lähtemi-

Kiitoksen ja myönteisen palautteen jakaminen on tärkeää. Vastuuohjaajien tulee olla valmiita antamaan myös kehittävää palautetta.

sen syistä, erityisesti tilanteessa, jossa he eivät ole tyytyväisiä kerhon toimintaan.

Toiminta osastoon päin

VASTUUOHJAAJIEN TULEE TIEDOTTAA kerhon toiminnasta hallitukselle osastojen käytäntöjen mukaisesti. Lisäksi toiminnasta tulee tehdä tilastointi sekä kirjoittaa teksti toimintasuunnitelmaan ja toimintakertomukseen.

Muut tehtävät

- Mahdolliset tilavaraukset
- Kerhojen sisällöllinen kehittäminen
- Uusien toimintaideoiden ja vinkkien kerääminen ja jakaminen muille vapaaehtoisille

Suomen kerho

Vinkit suomen kerhon aloittajille

KERHOKERTA on hyvä aloittaa pienellä esittelykierroksella. Kävijät vaihtuvat kerrasta toiseen, ja uusia kerholaisia tulee mukaan melko usein. Silloin on mukava käydä lyhyesti läpi ainakin kaikkien nimet. Usein kerholaiset kertovat mielellään myös jotain muuta itsestään. Tuntien sisältö kannattaa suunnitella siten, että myös uudet kerholaiset pääsevät hyvin mukaan.

Tunteihin saa monipuolista sisältöä, kun välillä luetaan, kirjoitetaan, keskustellaan ja käydään läpi kielioppiasioita yhdessä. Ajankohtaiset aiheet toimivat suomen kerhossa hyvin. Tunnit-

le voi poimia jutun esimerkiksi Selkosanomista tai Selkouutisista. Kerholaisia voi pyytää lukemaan juttu vuorotellen ääneen.

Ohjaaja voi miettiä etukäteen, mitä asioita tekstistä haluaa poimia esiin; nouseeko sieltä esimerkiksi kielioppiasioita tai käytetäänkö jutussa vaikeita sanontoja tai sanoja? Kerholaisilta kannattaa aina kysyä, ymmärsivätkö he jutun sisällön ja heräsikö siitä kysymyksiä. Opetuksen tukena voi käyttää Suomen mestari -oppikirjoja.

OHJELMA, ENSIMMÄINEN VUOSI

TAMMIKUU

- Tutustuminen. Ohjaaja valmistelee laput, joihin on kirjattu luonteenpiirteitä
 1. lappuja vaihdellaan toisten kanssa
 2. esittäytyään muille ja näytetään omat laput. Parityöskentely: haastattele kaveri ja esitele hänet muille kerholaisille
- Paikallisuutinen lähialueeseen liittyen
- Kuuntelutehtävä koulutukseen ja työhön liittyen: Suomen mestari 2, s. 242–243
- Kansansadut. Kerrotaan vapaasti itselle tuttu kansansatu. Mahdollinen kirjoitustehtävä: jokainen kirjoittaa sadun vapaamuotoisesti lapulle siten kuin sen muistaa

HELMIKUU

- Ajankohtaisaihe Selkosanomista tai Selkouutisista
- Alfapet-sanapeli
- Lähialueen kartta. Merkitään kartalle esimerkiksi omia mielipaikkoja
- Kielioppia, täyttötehtävä sijamuotoihin liittyen

MAALISKUU

- Ajankohtaisaihe Selkosanomista tai Selkouutisista
- Puhekielen ja kirjakielen erot: Suomen mestari 1, s. 226–228
- Vierailu lähialueen kirjastoon, esittelyn varaaminen etukäteen
- Kielioppi. Postikortin kirjoittaminen, Suomen mestari 2, s. 31. Kirjoita postikortti ystävälle. Käytä imperfektiä. Ota vanhoja kortteja mukaan. Kuvista saa ideoita sisältöön

HUHTIKUU

- Paikallisuutinen lähialueeseen liittyen
- Sanonnat. Lapuille on kirjattuna joukko sanontoja. Laput jaetaan kerholaisille. Parin kanssa yritetään löytää sanonnalle ensin yläteema (esim. onnellisuutta, kateutta, menestystä jne. kuvaavat sanonnat). Sen jälkeen sanontoja käsitellään tarkemmin.
- Noppapeli verbimuodoista. Taivuta verbi persoona- ja aikamuodoissa + aikamuodoissa
- Suomalainen lyhytelokuva. Katsotaan ja keskustellaan

TOUKOKUU

- Keskustellaan juhlista (esim. vappu). Sanastoa: Suomen mestari 2, s. 181 + harjoitus s. 206–207
- Ajankohtaisaihe Selkosanomista tai Selkouutisista
- Puistopiknik lähipuistoon tai kävelyretki luontopolulla
- Kevään päättäjaiskerta, nyttikestit. Jokainen tuo omaan kulttuuriin liittyvän herkun

SYYSKUU

- Tutustuminen kerholaisiin. Jokainen sanoo vuorotellen tervehdyksen omalla kielellään. Muut arvaavat, mistä toiset ovat kotoisin.
- Ajankohtaisaihe Selkosanomista tai Selkouutisista
- Keskustellaan ruoasta. Suomen mestari 1: ruokasanat, kappale 8, harjoitus 10, s. 181. Kysymyksiä ruoasta. Keskustelua voi laajentaa paikallisiin ruokakulttuureihin.
- Kielioppi: kaksoiskonsonantit

LOKAKUU

- Paikallisuutinen lähialueeseen liittyen
- Lehtijuttu paikallislehteen, kaikki kirjoittavat
- Kielioppi: aikamuodot, s. 198–199

MARRASKUU

- Otteita sarjakuvista. Jokaiselle jaetaan sarjakuvastrip-pi. Otteet luetaan ääneen ja käydään läpi sisältöä keskustellen
- Ajankohtaisaihe Selkosanomista tai Selkouutisista
- Alias-peli (myös lasten Alias käy)
- Kalevala / suomalainen kirjallisuus teemana

JOULUKUU

- Paikallisuutinen lähialueeseen liittyen
- Suomen kartta. Keskustellaan siitä, mitä mielikuvia Suomen kaupunkiin liittyy ja missä paikoissa kukin on käynyt. Suomen mestari 2, s. 271. Vaihtoehtoisesti tehtävänä piirtää Suomen kartta
- Ajankohtaisaihe Selkosanomista tai Selkouutisista
- Joululauluja säestyksen kera, kitara mukaan! Käydään läpi laulujen sisältöä. Pohditaan yhdessä riimejä ja laulussa esiintyviä vanhoja suomen sanoja.

Kuva: Ari Räsänen

Lastenkerho

Kuva: Ari Räsänen

Suomen kielen opetusmateriaaleja

LINKKEJÄ:

- ▶ [Selkosanomat - selkosanomat.fi](https://selkosanomat.fi)
- ▶ [Selkouutiset - yle.fi/selkouutiset](https://yle.fi/selkouutiset)

KIRJAT:

Suomen mestari 1 ja 2

Sark, Kaare: Hyvä, parempi, paras – kielioppikirja eestinkielisille, tarkoitettu aloittelijoille

White, Leila: Suomen kielioppia ulkomaalaisille (hyvä apukirja opettajille)

Vinkit lastenkerhon aloittajille

- Jokainen kerhokerta kannattaa aloittaa ja lopettaa samalla tavalla, jotta lapset osaavat rauhoittua ja pystyvät osallistumaan:
 - Alussa tietty laululeikki tai runo. Sen jälkeen kerrotaan, mitä kerhokerralla tehdään
 - Lopussa satu. Sen jälkeen sama loppulaulu joka kerralla
- Kerhoille pitää tehdä yhdessä säännöt, joita kerrataan säännöllisesti
- Jokaisella lapsella kannattaa olla oma istuinlusta, ja alku- ja loppupiirissä istutaan vain omalla alustalla
- Saksia ja liimaa tulee olla riittävästi, lapset eivät jaksa odottaa vuoroaan kauan
- Liikennevalot. Vihreällä kaikki hyvin, oranssilla vähän liikaa melua ja hälyä, ja punaisella melu on jo liian kova. Muista vaihtaa väri vihreäksi, kun tilanne on rauhoittunut!
- Suojaa pöydät vahakankailla

OHJELMA, ENSIMMÄINEN VUOSI

Lastenkerhon ohjelma koostuu:

- Alkuleikistä
- Askartelutuokiosta
- Ohjatusta leikkituokiosta
- Vapaasta leikistä
- Loppusadusta ja loppulaulusta

TAMMIKUU

- Askarrellaan nimilaput pyykkipojista ja piirretään kerhoille omat säännöt
- Piirretään omakuva valokuvakehykseen
- Askarrellaan wc-rullista eläimiä
- Liikuntarata sisällä (pallonheitto ämpäriin, kävely hernepusi pään päällä, pituusheitto huivilla yms.)

HELMIKUU

- Ensiapua 112-päivänä
- Tehdään ystävänpäiväkortti
- Leivotaan laskiaispullia
- Hiihtolomalle liikuntakortti

MAALISKUU

- Pääsiäisenä askarrellaan jotakin, joka ei viittaa uskontoon, esim. pupu
- Tehdään maitopurkeista rairuoholle purkit
- Tehdään helmistä korut
- Askarrellaan kevään kunniaksi perhonen siten, että leikataan pahvista kehykset ja siipien kohta ontoksi sisältä, ja päällystetään se kuultopaperilla

HUHTIKUU

- Askarrellaan nukun päitä puisiin kertakäyttölusikoihin ja tehdään niille kankaasta mekot
- Katsotaan elokuva. Annetaan jokaiselle lapselle kertakäyttömukillinen pop cornia ja mehua
- Tehdään kartonkipaloista mosaiikkitaulu
- Leivotaan pipareita ja koristellaan ne

TOUKOKUU

- Vappuhattu
- Äitienpäiväkortti (piirretään kertakäyttölautaselle äidin kuva)
- Tehdään soittimet kierätysmateriaaleista ja harjoitellaan laululeikki kevään viimeiselle kerhokerralle
 - Täytetään esim. tyhjiä juotavan jogurtin muovipurkkeja riisillä, herneillä tms.
 - Koristellaan purkki värikkäillä eritysnauhan pätkillä
- Esitetään laululeikki vanhemmille ja pidetään jätskibaari (erilaisia jätskejä, kastikkeita ja strösseleitä)

SYYSKUU

- Askarrellaan jokaiselle omalla nimellä varustettu istuinlusta
- Tehdään kuivatuiusta lehdistä taulu
- Haetaan ulkoa isoja kiviä ja maalataan niistä leppäkerttuja
- Liikuntaleikkejä sisällä

LOKAKUU

- Askarrellaan syyslomalle liikuntakortti
- Askarrellaan savesta
- Seuraavalla kerralla maalataan saviaskartelut
- Leivotaan sämpylöitä

MARRASKUU

- Tehdään taloja maitopurkeista (päällystetään purkki paperilla ja liimataan ikkunat, ovet yms.)
- Piirretään isoon paperiin kaupunki (teitä, puistoja yms.) ja laitetaan edellisellä kerralla tehdyt talot kaupunkiin
- Tehdään isänpäiväkortti
- Tehdään halloween-naamiot

JOULUKUU

- Joululaulukerta (valitaan lauluja, jotka eivät viittaa uskontoon)
- Tehdään viimeiselle kerhokerralle oma nukketeatteerisyys vanhemmille
- Harjoitellaan nukketeatteerisyystä
- Syksyn viimeinen kerhokerta: esitys vanhemmille, koristellaan pipareita ja pidetään hauskaa!

- Jätä aikaa vapaalle leikille

- Ota käyttöön tietty kellonsoitto tms. merkki, jonka kuullessaan kerholaisten tulisi pysähtyä kuuntelemaan kerhon vetäjiä

- Jos samat lapset käyvät kerhossa säännöllisesti, voi heille ottaa käyttöön kerhovihon, johon piirretään ja tehdään vaikka tehtäviä. Jokaisella osallistumiskerralla voi saada taran vihkoon.

Leikkipussi

ERI LÄHTEISTÄ kerätään leikkejä leikkipussiin. Jokaisella teemalla on oma värinsä, jotta ohjaaja voi helposti valita pussiin tietyntyyppisiä leikkejä. Leikkikortin toisella puolella on leikin nimi ja toisella puolella ohjeet. Kerholaiset voivat vuorotellen nostaa pussista leikin.

Askarteluvinkit

HYVIÄ ASKARTELUVINKKEJÄ löytyy erilaisista askartelulehdistä, joita voi lukea vaikka kirjastossa. Ohjeista voi ottaa kopion tai kuvan kännykkäkameralla.

NETISTÄ LÖYTYY ASKARTELUOHJEITA:

- hepokatti.fi/askarteluohjeita
- piltpiiri.fi/askarrellaan
- perhekerho.net/askartelu
- kierratyskeskus.fi/kadentaitopalvelu_napra/oiva-askarteluopas
- pikkukokki.fi/kadentoissa/askarteluohjeet/

Leipomisvinkit

LEIPOMISESSA LASTEN KANSSA kuluu enemmän aikaa kuin helposti kuvittelisi. Leipominen pitää myös suunnitella niin, että jokaiselle riittää tekemistä.

Hyviä leipomisia ovat esimerkiksi pulla tai pipari. Taikina kannattaa tehdä valmiiksi etukäteen tai ostaa valmiina.

Valmiiden pipareiden koristelu sokerikuorrutuksella ja strösseillä on mukava ohjelmanumero.

Jos leipomiseen käytetään uunia, pitää vapaaehtoisia olla kerhokerralla sen verran, että yksi vapaaehtoinen ehtii vahtia uunia ja kuumia uunipeltejä koko illan.

Kysy kerholaisten vanhemmilta etukäteen allergioista, jos lapset ovat vielä niin nuoria, että eivät itse osaa kertoa niistä. Vakavasti allergisoivia aineita kuten pähkinöitä ja manteleita kannattaa välttää leipomisessa kokonaan.

Usein leivontatarpeet voi ostaa kokonaan laktoosittomana.

Muista varata reilusti aikaa siivoamiseen leipomiskerran jälkeen!

Kuva: Ari Räsänen

LäksyHelppi

Kuva: Saara Oksanen

LÄKSYHELPPI voi olla suorassa yhteydessä kouluun ja toimia koulun tiloissa koulupäivän päätteeksi. Tällöin tulee sopia koulun kanssa yhteisistä säännöistä ja vastuualueista. Tämä opas kuvaa ilta-aikaan ja muualla kuin koulun tiloissa tapahtuvaa LäksyHelppi-toimintaa.

LäksyHelpeissä yksi ohjaaja voi ohjata enintään kolmea lasta, mikäli lapset tarvitsevat jatkuvasti apua läksyjen tekemisessä. Jos ohjaaja auttaa vain tarvittaessa ja muuten ylläpitää järjestystä, voi yksi ohjaaja ohjata jopa kymmentä lasta.

LäksyHelppi-ohjaajakoulutus on suositeltavaa LäksyHelpin vapaaehtoisille. Tietoa koulutuksesta saa lähimmästä piiristä.

Vinkit LäksyHelpin aloittajille

- Kerhokauden aluksi jokainen läksyhelppiläinen esittäytyy ja kertoo luokka-asteensa
- Kerhokauden alussa tehdään kerholle yhdessä säännöt, joita kerrataan tarvittaessa
- Jos mahdollista, koululaiset kannattaa istuttaa luokka-asteittain. Tämä helpottaa ohjaamista
- Koululaiset eivät välttämättä tunne toisiaan, joten kerholaisillakin olisi hyvä olla nimilaput

Kannattaa käydä tutustumassa muihin lähialueen LäksyHelpeihin ja vaihtaa vinkkejä toisten ohjaajien kanssa. Jos välimatkat ovat pitkiä, voi yhteyttä pitää esimerkiksi Facebook-ryhmän kautta.

- Kiusaamiseen pitää ottaa heti jyrkkä linja ja nollatolerenssi. Hyviä vinkkejä löytyy esimerkiksi Kiva-koulun verkkosivuilta
- Kerhoissa kannattaa puhua vain suomea, erityisesti jos paikalla on useita eri kieliä puhuvia nuoria. Näin kukaan ei tunne oloaan ulkopuoliseksi
- Vaikka LäksyHelppi olisi iltainen ja muussa kuin koulun tilassa, kannattaa silti säilyttää yhteys lähikouluun tai -kouluihin
- Lapset saattavat unohtaa paperin ja penaalin kotiin, joten kerhossa tulisi olla pieni varavarasto lyijykyniä, kumeja, teroittimia, paperia ja värikyniä
- Vaihto-oppilaita kannattaa innostaa tulemaan mukaan LäksyHelpin ohjaajiksi. Koululaiset voivat näin harjoitella esimerkiksi englannin läksyjä vaihtarin kanssa, vaikka tämä ei pystyisi läksyissä muuten auttamaan

- Jos kerhossa on levotonta, voi pyytää jonkun kerholaisen vanhempaa tulemaan mukaan kerhokerralle

- On hyvä, jos vapaaehtoisilla on aikaa jutella vapaamuotoisesti kerholaisten kanssa. Kerholaisilla voi olla esimerkiksi koulun liittyviä huolenaiheita, joista he haluavat keskustella aikuisten kanssa. Mitä tutummaksi tullaan, sitä luottamuksellisemmaksi suhde yleensä muodostuu, ja nuoret voivat purkaa erilaisia huoliaan vapaaehtoisille

HUOM! Jos vastaan tulee vaikeita tilanteita, ota yhteyttä osaston sosiaalipalveluyhteyshenkilöön tai piirin työntekijöihin

- Voit löytää uusia vapaaehtoisia tekemällä yhteistyötä ammattikorkeakoulujen tai muiden oppilaitosten kanssa

Oheisohjelma

PERHEKERHON ideana on, että kaikki kerholaiset ovat koko kerhoajan paikalla. Tarkoitus on, että läksyhelppiläiset eivät lähde kotiin läksyjen valmistuttua. Sen vuoksi on hyvä olla suunniteltuna ohjeisohjelmaa, jolla täyttää kerhoaikaa.

PARAS tila on sellainen, missä voidaan jakaantua kahteen tilaan: rauhalliseen tilaan, jossa tehdään läksyjä sekä tilaan, jossa on oheisohjelmaa. Myös vapaaehtoisten pitää jakaantua suhteessa.

- Lapset ja nuoret pitävät erilaisista lautapeleistä. Kannattaa valita nimenomaan kehittäviä pelejä: esimerkiksi Alias, Pictionary tai Alphapet kehittävät hyvin sanavarastoa. Pelejä voi ostaa edullisesti kirpputoreilta, ja niitä voi myös lainata joistain kirjastoista
- Monet pitävät piirtämisestä ja askartelusta. Näitä materiaaleja kannattaa varata myös läksyhelppiläisten käyttöön
- Lapset ja nuoret voivat innostua myös käsitöistä ja samaa työtä voi jatkaa useampana kertana. Tämä voi myös innostaa tulemaan säännöllisesti kerhoon
- On paljon erilaisia arvoituskortteja yms. (Oppi ja Ilo), joista lapset pitävät kovasti. Samantyyppisiä kortteja on myös esimerkiksi pieniin, kotona tai kerhossa helposti tehtäviin kemiallisiin kokeisiin.
- Huomioi kerhoissa erilaiset juhlat: esimerkiksi laskiaisena voi leipoa pullaa yhdessä. Vältä kuitenkin korostamasta juhlien uskonnollisia piirteitä
- Huomioi kerhossa myös erilaiset teemapäivät: esimerkiksi 112-päivänä voi harjoitella ensiapua osaston ea-ryhmän kanssa.
- Koululaiset pitävät yleensä leipomisesta. Koululaisten kanssa leipomisesta voi tehdä oppituokion esimerkiksi esittelemällä suomalaisia kasviksia ja tekemällä sen jälkeen vaikka porkkanasämpylöitä
- Kerholaisten kanssa voi suunnitella erilaisia projekteja ku-

ten rakentaa planeettoja massasta tai tehdä kemiallisia kohteita

- Jos kerholla on hyvä yhteys kouluun, voi kysyä koulun teemoja ja keksiä oheisohjelmaa sen mukaisesti
- Kerhoon voi myös varata lyhyitä kertomuksia tai kirjoja, joita kerholaiset ehtivät lukea saman illan aikana
- Sanomalehtiä voi lukea yhdessä ja keskustella uutisista tai ajankohtaisista asioista
- Lastenkerhon vapaaehtoisten kanssa voi sopia, saavatko läksyhöppiläiset siirtyä lastenkerhoon läksyjen valmistuttua. LäksyHelpin vapaaehtoisista tulisi osan vastaavasti siirtyä lastenkerhoon. Kannattaa kuitenkin sopia, että tietty aika, esimerkiksi 45 minuuttia, on varattu läksyille ja vasta sen jälkeen voi vaihtaa kerhoa
- On huomattava, että jos lasten ikähaarukka on 2-12 vuotaa, on kerhojen ohjaaminen yhdessä haasteellista. Myös lastenkerhon ryhmähenki voi kärsiä siitä, että kerhoon tulee kesken illan isompia lapsia.

Opiskelua tukevat materiaalit internetissä

Jos käytössäsi on tietokoneet ja internet, löytyy netistä paljon opiskelua tukevaa materiaalia. Vapaaehtoisillamme on kokemusta seuraavien sivujen käyttämisestä, mutta verkosta löytyy myös paljon muita käyttökelpoisia sivustoja.

Laaja sivusto, jolle on koottu pelejä, joita voi hyödyntää eri aineiden opetuksessa:

- ▶ peda.net/veraja/konnevesi/lukio/ophhanke2010/pelit

Peruslukutaidon sekä matematiikan oppimisvalmiuksien oppimis- ja arviointiympäristö:

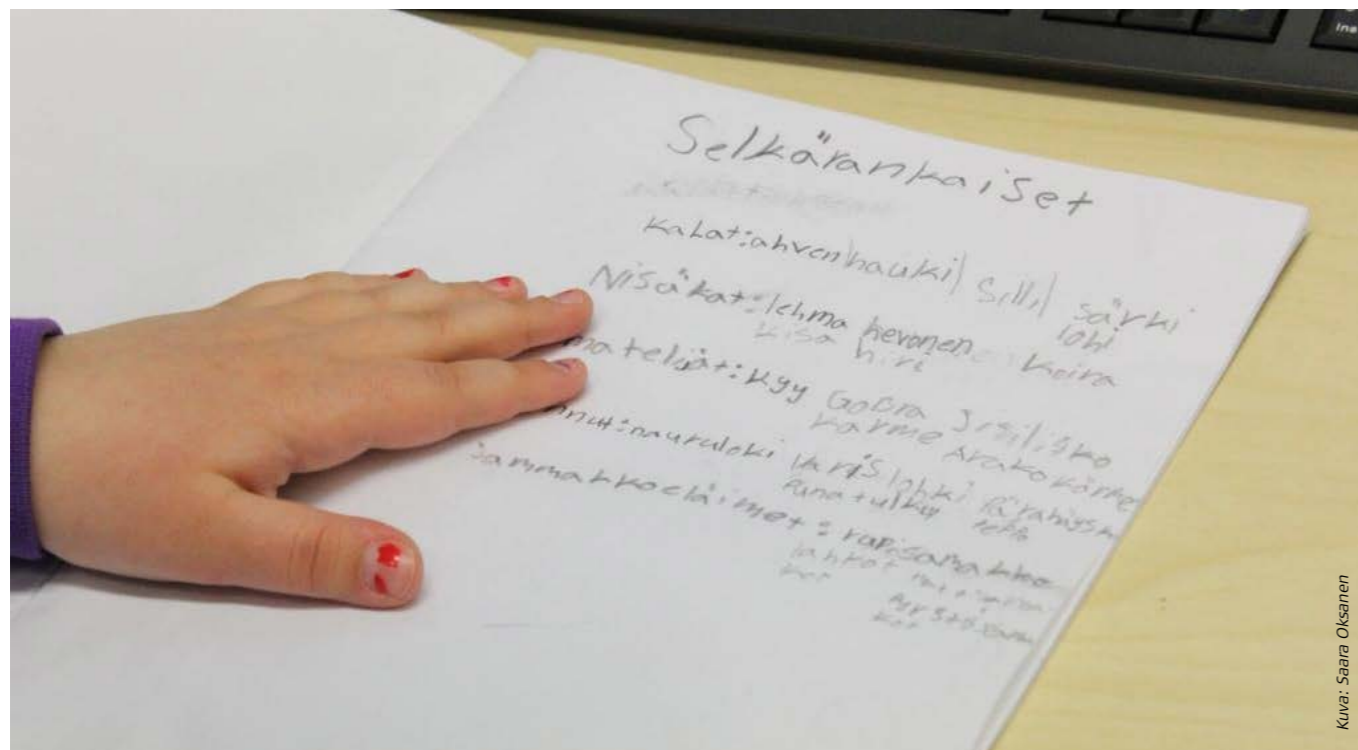
- ▶ lukimat.fi

Papunet on sivusto puhevammaisuudesta, kommunikoinnista ja selkokielestä. Sivustolla on tietoa ja materiaalia eri teemoista, minkä lisäksi pelisivustolle on kerätty pelejä ja tehtäviä eri-ikäisille:

- ▶ papunet.net

Perunakellari on kokoelma interaktiivisia harjoituksia, joiden käyttö on maksutonta. Valtaosa materiaalista on suunnattu alakouluikäisille oppilaille, mutta mukana on myös tehtäviä tavallisesti myöhemmin alkaviin oppiaineisiin, kuten ranska ja espanja:

- ▶ perunakellari.fi

Kuva: Saara Oksanen

Kuva: Saara Oksanen

Monikulttuurinen perhekerho!

Tämä on opas kerhotoiminnan aloittamisen tueksi.
Monikulttuurinen perhekerho tarjoaa oman ikäryhmän toimintaa koko perheelle.